

UUT DE OOLDE DEUZE (245) deur Jan Oosterhof

Op zoek naar de grietman Nicolaus Arnoldi Knock.

Begin dit jaar kreeg de Historische Vereniging een vraag van de heer Victor Timmer uit Leek die op zoek is naar de grietman Knock, die volgens hem begraven moest liggen in Makkinga. Na de periode van de Lyclama's a Nijeholt als grietman in onze omgeving kwam Nicolaus Arnoldi Knock als grietman aan het bewind. Hij woonde enige jaren in Makkinga. In ieder geval van 1780 – 1788 toen hij dus grietman was. In Tresoar was Timmer al uitgebreid aan het zoeken geweest en had ook het nodige gevonden, maar hij is ook benieuwd of er lokaal in Ooststellingwerf wel iets over hem gevonden was. Het kerkelijk register van overlijden was wegens slechte staat (ligt in Tresoar) niet ter inzage. Maar ook bij ons is maar betrekkelijk weinig over Knock bekend. Het enige wat gevonden is staat in het boek van Dr. Tieme Oosterwijk: “De geschiedenis van de Ooststellingwerfse dorpen” en ik citeer uit zijn boek: In 1780 komt Nicolaus Arnoldi Knock als grietman. Deze bewoonde het huis in het dorp dat door de Lyclama's was gebouwd.. Dit zal het statige huis zijn die op de plaats stond waar nu het dorps huis en sportvelden liggen. In de kerk liggen de graven van de Lyclama's, maar Knock ligt daar niet begraven. In 1794 was Knock overleden en het is niet bekend waar hij ligt begraven. Hij was een zeer muzikaal man die goed orgel kon spelen en ook muziek schreef. Volgens het lidmaat boek van de kerk in Makkinga is Knock in 1783 ingekomen vanuit Groningen. Hij was gehuwd met Rinskje Ypkje van Boelens. Zij sterft op 18 september 1820 in Leeuwarden als weduwe. Ze hadden één dochter Berbera Jetske Anna. Grietman Knock zou dan ook wel eens in Leeuwarden begraven kunnen zijn, maar duidelijkheid hebben we daar niet over.

+++++

Op zoek naar Antje Bergsma-Geltema

In de vakantieperiode kreeg ik Henri Besselink aan de deur die op zoek was naar het graf van een familielid van hem: Antje Geltema. Hij was bij de kerk geweest op zoek naar een grafsteen, maar kon die niet vinden. Even de feiten: De huidige dokterswoning “Villa Nova” is in 1858 gebouwd door Mr. P.A. Bergsma. Hij was o.a. burgemeester van onze gemeente geweest. In 1870 kwam de villa te koop en Bergsma vertrok naar Leeuwarden. De familie Bergsma komt van oorsprong uit Janum bij Dokkum. Hun familiewapen bestaat uit drie varkens en in het Fries bargaen. Berg (sma) is een verbastering van barg. De ouders van Petrus Adrianus Bergsma waren Casparis Bergsma en Antje Hepkes Geltema uit Idaard. Nu gaat de zoektocht naar de moeder van Petrus Adrianus. Ze is in 1872 overleden. Naar men zegt is ze in Makkinga overleden, maar in 1872 woonde de familie Bergsma hier niet meer. Volgens de attentatieboeken van de kerk was Antje H. Geltema in 1863 overgekomen uit Wirdum. De nabestaanden kunnen haar graf dus niet vinden. Nu was die Antje Hepkes Geltema geestesziek en verbleef ook in Franeker en in Hattum. De familie Bergsma was een vooraanstaande familie en het geestesziek zijn van moeder werd “doodgezwegen”. Via Roelof Gorter kwam er nog wat aanvullende informatie: In het diaconieboek staat vermeld: Bij het lijkklaken ten dienste van Mevr. De wed. Bergsma 25 gulden ontvangen, d.d. 21 februari 1872. Dit is de huur van het lijkklaken over de kist. De huur hiervan was divers, van 25 cent tot 25 gulden en soms hoger. Dit kon afhangen van de financiële positie van de overledene of nabestaanden. Ze is in ieder geval in deze gemeente uitgeschreven. Besselink is dus op zoek , maar we moeten het hier met deze informatie doen.

Oosterhofjan@ziggo.nl

